

Motion till riksdagen 2016/17:3504

av **Beatrice Ask m.fl. (M, C, L, KD)**

med anledning av prop. 2016/17:18 Falska polisbilar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kriminalisering av framförandet av falska fordon och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förhindrande av fortsatt färd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga fortskaffningsmedel bör omfattas av lagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen ska gälla samtliga myndigheter som har tillgång till tvångsmedel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det är viktigt att medborgarna kan lita på våra myndigheter och att den som utger sig för att vara företrädare för en myndighet också är det. Det är särskilt viktigt när det gäller de myndighetspersoner som har rätt att utöva olika typer av tvångsmedel. Därför har vi redan i dag en lagstiftning för att beivra att någon falskeligen utger sig för att ha allmän ställning. Reglerna är däremot otillräckliga.

På senare år har det blivit vanligare att fordon har lackerats och försetts med kännetecken på ett sådant sätt att de framstår som polisbilar.

Detta skapar problem för allmänheten vid exempelvis uttryckningar då det är viktigt att veta om det är polisen som agerar. Möjligheten finns också att man nyttjar den falskmärkta polisbilen i direkt syfte att begå brott, exempelvis genom att stanna andra fordon för att sedan råna dessa. Det har även förekommit exempel där personer kopplade till den grova organiserade kriminaliteten utrustat sig med sådana fordon.

Behovet av lagstiftning

Svea hovrätt har i en dom fastställt att polisens patrullering i trafik inte innefattar myndighetsutövning. Framförandet av en falsk polisbil kan därmed inte beivras som

föregivande av allmän ställning. Det sänder olyckligtvis budskapet att det är tillåtet att efterlikna polisfordon.

Mot denna bakgrund så ser vi positivt på att regeringen lägger en proposition med syfte att stävja missbruket. Men vi anser att den föreslagna lagstiftningen är alltför begränsad och att inte ger önskad effekt. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med kompletterande förslag i enlighet med motionen.

Kriminalisering

I propositionen föreslås att otillåten användning av de kännetecken som utgör en polisbil ska beivras med hjälp av ett föreläggande om borttagande av dessa kännetecken. Detta föreläggande kan förenas med ett vite. Föreläggandet ska delges den som står som ägare, eller bör vara ägare, av fordonet i vägtrafikregistret.

Vi delar de farhågor som bl.a. Riksdagens ombudsmän och Åklagarmyndigheten framför. Nyttjandet av bilmålvakter är ett vanligt och känt problem. Risken är att föreläggande och vite delges någon helt annan än den faktiska ägaren av fordonet. Ofta är dessa personer så skuldbelastade att de anses vara immuna mot såväl bötesstraff som viten. Åtgärden kan därmed bli otillräcklig för att stoppa missbruket. Vi anser därför att det som ett alternativ också ska vara möjligt att ta bort kännetecken på ett fordon på ägarens bekostnad.

Det kommer dessutom vara möjligt att fortsätta att framföra fordonet, vare sig ett förverkande eller hindrande av fortsatt färd kommer att vara möjligt med de nu föreslagna reglerna. De föreslagna sanktionerna bör därför kombineras med en kriminalisering vid framförandet av ett falskt fordon.

Förhindrande av fortsatt färd

Polismyndigheten påpekar i sitt remissyttrande att den föreslagna lagstiftningen inte hindrar att det falska fordonet kan köra vidare. Regeringen motiverar avsaknaden av regler för att förhindra fortsatt färd med att det förmodligen kommer att röra sig om ett fåtal fordon. Vi menar att detta synsätt är felaktigt. Varje enskilt fall kan i sig vara av sådan betydelse att det motiverar ett förhindrande av fortsatt färd. Vi vill ge polisen en möjlighet att förhindra fortsatt färd i förening med – som redan nämnts – en möjlighet att ta bort kännetecken på ett fordon på ägarens bekostnad.

Lagstiftningen bör gälla samtliga fortskaffningsmedel

De förslag regeringen nu lägger inskränker sig till bilar och motorcyklar. I grunden handlar problematiken som regeringen vill komma åt om att någon olovligen vill utge sig ha en allmän ställning. Det går inte att utesluta att problemet i framtiden även kan komma att gälla andra fordonstyper. Lagstiftningen bör därför vara generell vad gäller fortskaffningsmedel. Det är svårt att motivera varför det ska vara tillåtet att falskmärka exempelvis polisbåtar. Den föreslagna lagstiftningen bör därför utökas till att gälla samtliga fordon och även andra fortskaffningsmedel.

Samtliga myndigheter med tillgång till tvångsmedel bör omfattas

Fler myndigheter än polisen har rätt att förfoga över tvångsmedel, exempelvis så har Kustbevakningen och Tullverket långtgående befogenheter till tvångsmedel i vissa situationer. Eftersom frågan i grunden handlar om att värna medborgarnas förtroende för de myndigheter som har rätt att göra ingripanden mot enskilda så bör också lagstiftningen gälla samtliga myndigheter med tillgång till tvångsmedel.

Beatrice Ask (M)

Johan Hedin (C)

Andreas Carlson (KD)

Roger Haddad (L)

Krister Hammarbergh (M)